

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Π. Χ. ΔΟΥΛΗΓΕΡΗΣ
ΑΡΧΙΜΑΝΑΡΙΤΗΣΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ 12 ΜΗΝΩΝ
'Από τῆς 1 'Ιανουαρίου ἕως 1 'Ιουλίου
'Εσωτερικοῦ δρ. 6.—'Εξωτερικοῦ δρ. χρ. 8ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ

Γραφεῖα «'Αναπλάσεως» καὶ ἐκδόσεως τοῦ Χρυσοστόμου οἴδος Φιάσσα, ἀριθ. 5, πλάνιστον τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περὶ σσεια καὶ ἑλλειψίς ἱερῶν ἐν 'Ελλάδι· αἰτήσεις περὶ καταργήσεως τοῦ Διατάγματος τοῦ 1895· τὸ προτιμότερον μέτρον. — 'Αποστολικὸν Κήρυγμα Παναρέτου Χ. Δουληγέρη· Τὸ θάρος καὶ ἡ πεποιθήσις εἰς τὸν καλὸν ἀρχηγὸν νικᾷ. — Δι' Ἀρχαί, ἥτοι αἱ κύριαι διδασκαλίαι, ἐφ' ὧν τὸ κανονικὸν δικαίον τῆς Ὁρθοδόξου 'Ανατολικῆς 'Εκκλησίας στηρίζεται, ὑπὸ Δημ. Νωμπολίδου. — Ὁ 'Ραββῖνος 'Ισαὰκ Μ. πιστεύσας εἰς τὸν Χριστὸν καὶ χειροτονηθεὶς πρεσβύτερος, ὑπὸ Νικ. Μ. 'Αμβράζη. — Τὸ Διήγημα τῆς «'Αναπλάσεως» (ἐκ τοῦ γαλλικοῦ) ἡ πραγματικὴ ζωὴ κατὰ μεταφράσιν Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Τὸ ἐν Πόργω Τμήμα τῆς «'Αναπλάσεως» — Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον. — Κήρυγμα «'Αναπλάσεως».

ΠΕΡΙΣΣΕΙΑ ΚΑΙ ΕΛΛΕΙΨΙΣ ΙΕΡΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ΑΙΤΗΣΙΣ ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΡΓΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΟΥ 1895

ΤΟ ΠΡΟΤΙΜΟΤΕΡΟΝ ΜΕΤΡΟΝ

Πολλοὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων ἡμῶν παρέστησαν πολυτάκως μετὰ δυσφορίας περισσῆς καὶ στενοχωρίας τὸ δύσκολον τῆς θέσεως, εἰς τὴν ὁποίαν τοὺς ἐνέβαλε τὸ περὶ προσόντων πρὸς χειροτονίαν Διάταγμα τοῦ 1895. Οἱ ἔχοντες τὰ προσόντα, μᾶς εἶπον, ἀποφεύγουν τὸ νὰ ἱερωθοῦν, σκεπτόμενοι ὅτι μὲ οἰονδήποτε ἐπάγγελμα ἡμποροῦν νὰ ψυχροζήσουν, ὡς ἱερεῖς ὅμως θέλουσιν ὑποβληθῇ πολλάκις εἰς στερήσεις δεινοτάτας. Τοὺς δὲ μὴ ἔχοντας τὰ προσόντα δὲν δυνάμεθα νὰ τοὺς χειροτονήσωμεν, καὶ τοιοῦτοτρόπως πολλὰ χωρία μένουσιν ἄνευ ἱερῶν μὲ ὅλα τὰ ἐπακολουθοῦντα ἄτοπα, τῶν ὁποίων τὸ μικρότερον δὲν εἶναι τὰ παράπονα καὶ οἱ γογγυσμοὶ κατὰ τῶν ἀρχιερέων.

Τί λοιπὸν πρέπει νὰ γείνη;

Οἱ ἀρχιερεῖς ὅλοι, τοὺς ὁποίους ἐλάβομεν τὴν τιμὴν νὰ ἀκούσωμεν, ἦσαν σύμφωνοι εἰς τὴν λύσιν. Ποίαν; νὰ καταργηθῇ τὸ Διάταγμα τοῦ 1895, μέχρις οὗ ἐλθῇ ἡ ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐν 'Ελλάδι ἡ Πολιτεία, μεριμνῶσα περὶ προσόντων τοῦ κατωτέρου κλήρου, θὰ μεριμνήσῃ συγχρόνως καὶ περὶ συντηρήσεως αὐτοῦ.

Ἡ λύσις αὕτη ἡδύνατο νὰ ὑποτεθῇ ὡς ἐγκρύπτουσα διαθέσεις καὶ σκοποὺς ἔχει ἀμέμπτους. Ὡς λ. χ. ἐπεὶ οἱ ἀρχιερεῖς θέλουσιν ἐλευθέρας τὰς χεῖρας των, διὰ νὰ ἐκμεταλλεύωνται τὸ ἀπεριόριστον τῆς τοιαύτης ἐξουσίας πρὸς χειροτονίαν, καὶ νὰ αὐξάνωσι τὸ ποσὸν τοῦ κλήρου κατ' ἀντίστροφον λόγον πρὸς τὸ ποῖον αὐτοῦ.

Καὶ ἐν τούτοις τοιαύτη ὑπόνοια θὰ ἦτο ἄδικος. Μεταξὺ τῶν ἔχόντων τὴν ιδέαν περὶ καταργήσεως τοῦ Διατάγματος τοῦ 1895 ἦτο ὁ αἰμνήστως Ἀρχιεπίσκοπος Κερυνίας Σωκράτης Κολιάτσος, ὁ φειδωλότατος καὶ ἐκλεκτικώτατος εἰς τὰς χειροτονίας. Τῆς αὐτῆς ιδέας ἐπίσης εἶναι καὶ ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Πατρῶν κ. Ἱεροθεὸς, ὅστις, ἔχων καὶ τὴν παρρησίαν τῆς γνώμης του, δι' ἐγγράφου του πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον γνωστοποιεῖ τὴν ἐντελῆ ἑλλειψὶν ἱερῶν εἰς ἀρκετὰ χωρία τῆς ἀρχιεπισκοπῆς του καὶ προτείνει νὰ ζητηθῇ ἡ κατάργησις τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Διατάγματος, ἀριμενῆς τῆς ἐρεῦνης περὶ προσόντων τοῦ ὑποψηφίου κληρικοῦ εἰς τὴν διοριστικότητά καὶ τὴν εὐσέβειαν τῶν Ἀρχιερέων. Λαμβανομένου δ' ὑπ' ὄψιν ὅτι καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Πατρῶν εἶναι ἐγκρατέστατος καὶ εὐσυνειδητότατος εἰς τὸ ζήτημα τῶν χειροτονιῶν, καταδεικνύεται ὅτι ἡ πρότασις περὶ καταργήσεως τοῦ Διατάγματος τοῦ 1895 δὲν εἶναι ἀσπαστὴ μόνον εἰς Ἀρχιερεῖς φρονούντας τυχόν ὅτι οἱ ἱερεῖς πρέπει νὰ πληθυνθῶσιν, ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὡς ἡ ὄμιμος τῆς θαλάσσης, ἀλλ' ὑπαγορεύεται κυρίως

ἐκ τῶν δυσκολιών καὶ τῶν ἀτόπων, τὰ ὅποια ἐδημιουργήθησαν καὶ δημιουργοῦνται ἐξ αὐτοῦ. Ὅτε ἐν Διάταγμα δὲν περιόριζε ἀπλῶς, ἀλλ' ἐξοντώνει καθ' ὅλον κληρίαν τὸν κληρὸν ἀπὸ ἰκανὸν μέρος τοῦ χωρίου μας πληθυσμοῦ, δὲν χρειάζεται μεγάλη φιλοσοφία διὰ νὰ ἐνοηθῇ ὅτι πρότασις περὶ καταργήσεώς του εἶνε λίαν δικαιολογημένη, ἢ, μάλλον εἰπεῖν, ἐπιβεβλημένη.

Τὸ Διάταγμα τοῦτο ἄλλοτε, ἅμα τῇ ἐκδόσει του, εἶχεν ἐπικρίνει δι' ἄλλους λόγους ἐν τῇ «Ἀναπλάσει» ὁ τότε ἀρχισυντάκτης αὐτῆς κ. Ἰωάννης Σκαλτσούνης. Ὁ κ. Σκαλτσούνης κατέδειξε ὅτι τὸ περὶ προσόντων χειροτονουμένων Διάταγμα τοῦ 1895 ἦτο προσωρινόν νὰ μείνῃ ἀπλὸς χάρις, ἐπειδὴ κατὰ τῶν παραβάτων αὐτοῦ οὐδεμία εἶχε τεθῇ ποινὴ. Καὶ ἐκίνησε μὲν τότε τὸν θυμὸν μερικῶν ἢ πρόδωκς αὐτῇ τοῦ ἡμετέρου ἀρχισυντάκτου, ἀλλ' ἐπέβησεν ἡ μαρτυρία τῶν πραγμάτων ἐβεβαίωσεν ἀποτελέσματα ἀκόμη βαρύτερα. Ποῖα; Ἡρώτων ὅτι τὸ Διάταγμα παρεβιάσθη διὰ παρανομίαν καὶ ἐγκλημάτων. Πῶς; Ποινὰ μὲν πράγματι δὲν προβλέποντο κατὰ τοῦ παραβάτου ἀρχιερέως καὶ τοῦ συνεγχοῦ ἱερέως, ἀλλ' ὑπῆρχεν ὁ φόβος τοῦ δημοσιογραφικοῦ ἐλέγχου, καὶ κατὰ τοῦ ἐλέγχου τούτου ἐλήφθησαν μέτρα ἀξιοβήρητα. Πολλοὶ τῶν ὑποψηφίων, τῇ βοήθειᾳ τῆς **πυλιντικῆς**, ἔλαβον ἐνδεικτικὰ καὶ ἀπολυτήρια πλάστὰ, βεβαιώνοντάς φευσθ' εὐρίσκειν εἰς ἐλληνικὰ σχολεῖα καὶ ψευδεῖς ἐξετάσεις, μὲ τὰ χαρτιά δὲ ταῦτα ἐξήπατθαν Ἀρχιερεῖς καὶ χειροτονήθησαν ὡς κατέχοντες τὰ προσόντα τοῦ Διατάγματος καίτοι μὴ ἔχοντες αὐτά. Ἄλλοτε δὲ πάλιν, ὅλη αὕτη ἡ πλάστότης, ἐὰν δὲν ὑπιδείχθη ὑπὸ Ἀρχιερέως εἰς τὸν ὑποψήφιον, γνωστὴ ὅμως γενομένη εἰς αὐτὸν δὲν ἐξηγήσθη, καὶ ἔγεινεν ἐπὶ κληρίαις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὅπου ἔπρεπε νὰ γείνη ἐπὶ κληρίαις τοῦ Εἰσαγγελέως. Καὶ ταῦτα μὲν ἐγκλήματα πολλὰ συνετελέσθησαν, τιμωρία δὲ δὲν ἐπῆλθε καμμία.

Ἐντεῦθεν ὁ κ. Σκαλτσούνης εἰς ἓν μόνον ἔσφαλε. Ποῖον; ὅτι ἐφοβήθη μικρότερα ἄτοπα ἀπὸ τὰ πραγματοποιηθέντα. Ἐφοβήθη ὅτι θὰ παρεβιάζον ἀπλῶς τὸ Διάταγμα Ἀρχιερεῖς τινες καὶ ὑποψήφιοι, ἐνῶ εἰς τὴν παράβασίν του ἔλαβον μέρος καὶ σχολάρχαι καὶ ἐλληνοδιδάσκαλοι καὶ βουλευταὶ καὶ κομματάρχαι. Καὶ ἐφοβήθη ἀπλὴν παράβασιν τῶν ὁρισμῶν τοῦ Διατάγματος διὰ λήγης μόνον καὶ ἀργίας αὐτῶν, ἐνῶ ἡ παράβασις ἔγεινεν δι' ἐγκληματικῆς χαλκεύσεως τῶν τυπικῶν προσόντων, τὰ ὅποια καθόριζε τὸ Διάταγμα. Καὶ οὕτω τινὲς τῶν χειροτονηθέντων, ἔρημοι ἰσως παντὸς ἄλλου προσόντος, χειροτονήθησαν ὅμως διότι εἶχον τὰ προσόντα τὰ ἀπαιτούμενα εἰς τὴν χαλκυστὴν ἐγγράφων πλάστῶν.

Κακῶς λοιπὸν ἐγράφη ὅτι προτείνει ἤδη ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Πατρῶν τὴν κατάργησιν τοῦ Διατάγματος τοῦ 1895. Καταργεῖται τὸ ὑφιστάμενον· ἀλλὰ Διάταγμα τοῦ 1895 δὲν ὑφίσταται. Αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες τῶν αὐτοργῶν καὶ συνεργῶν τὸ διέσχισαν πρὸ πολλοῦ καὶ τὸ ἔφάνισαν· ὥστε ἤδη ζητεῖται ἀπλῶς ὅπως ἡ κατάργησις ἐπισημοποιηθῇ, ζητεῖται δηλαδὴ ὅπως τὸ Διάταγμα τοῦ 1895 καταργηθῇ καὶ κατὰ τὰς πόδας, ἀφοῦ πρὸ πολλοῦ κατηργήθη εἰς τὰ πράγματα. Καὶ εὐλόγως. Ἡ διατήρησις του, πηγὴ ἐγκληματικότητος, ἀντὶ ἀφειλείας τὴν ἀβυσσότητα μόνον, τὴν παρανομίαν δηλαδὴ καὶ τὴν ἀμαρτίαν δύνανται νὰ παραγγῇ.

Ἀλλὰ καὶ δεύτερον ἀποτέλεσμα μὴ ἐξ ἀρχῆς προβλεφθὲν ἐπέφερε τὸ Διάταγμα τοῦτο. Τί; ὅτι, ὅπου μὲν ὑπάρχουν καὶ ὑπερβολὴν ἐπεικεῖς καὶ συμβιβαστικοὶ ἀρχιερεῖς ἢ ἐπισκοπικοὶ ἐπίτροποι ἐξαπατώντες τὴν ἱερὰν Σύνοδον, τὸ Διάταγμα δὲν ἡμποδίζει τὰς χειροτονίας κληρικῶν στερουμένων τὰ ἐν αὐτῇ προσόντα καὶ οὕτω οἱ ἱερεῖς ἐξηκολούθησαν νὰ πληθύνωνται μετὰ τῆς αὐτῆς καὶ πρὶν εὐκολίας· ὅπου ὅμως οἱ ἀρχιερεῖς ἠθέλησαν νὰ φυλάξωσι τὸ Διάταγμα, ἀποστεργόντες νὰ τὸ παραβιάσωσι δι' ἐγκλήματος ἢ καὶ δι' ἀπλῆς ἀχρηστίας, ἐκεῖ συνέβη τὸ ὅπως ἀντιθέτον· κώμαι δηλαδὴ καὶ χωρία ἀπέμειναν καὶ ὁλοκληρίαν ἀνευ ἱερέων, ἀνεκκλησίαστα, ἀλειτούργητα, ὡς νὰ ἦσαν ἄβυσσος καὶ ἄβυσσος, συνοικισμοὶ τινες ἀλόγων ζώων, καὶ οὐκ ἀνθρώπων χριστιανῶν.

Διὰ ταῦτα ἡ ἱερὰ Σύνοδος δὲν θὰ σφάλῃ ἂν προτείνῃ τὴν ὁλοσχερῇ κατάργησιν τοῦ ἐν λόγῳ Διατάγματος. Ἀπ' ἐναντίας θὰ εὐεργετήσῃ. Τί εἶνε τὸ Διάταγμα τοῦτο ἤδη; Πτώμα. Πτώμα ὅχι τεταρταῖον, ἀλλ' ἀπὸ ἐξαετίας σηπόμενον καὶ διαχέον μολυσμὸν. Τί ἄρα τῷ ἀνήκει; Ἡ ταφή, καὶ αὕτη ὅχι ἐν εὐλαγίαις. Ταφὴ δὲ δι' αὐτὸ ἔσται ἡ τυπικὴ κατάργησις τῆς παρεκτροπῆς εἰς τὴν ἤδη πραγματικὴν τοιαύτην.

Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα; Εἰς τοὺς ἀποθηνήσκοντας ἐπέρχεται διαδοχὴ. ὁ Βασιλεὺς ἀπέθανεν, ὁ Βασιλεὺς ζήτω». Τί λοιπὸν πρέπει νὰ γείνη μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ Διατάγματος τοῦ 1895;

Τὸ νὰ ἐπανέλθῃ ἀπλῶς τὸ πρόην καθεστὸς δὲν εἶναι ἡ σύμφωνος πρὸς τὰς ἀνάγκας καὶ τὸ μέλλον τῆς Ἐκκλησίας λύσις. Δι' αὐτῆς βεβαίως τὰ ἔρημα ἱερέων χωρία θὰ ἀποκτήσουν τοὺς ἱερεῖς των. Ἀλλ' ἡ ἀνάγκη τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἐξυπηρετεῖται μὲ τοῦτο.

Κατ' ἐμὲ χρειάζεται ἄλλο μέτρον. Ποῖον; Δι' ἐνός νόμου νὰ ἀπαγορευθῇ ἐπὶ ὠρισμένα εἶδη πλάστῶν χειροτονία, ἐκτὸς μόνον ἂν πρόκειται περὶ χειροτονίας τελειοφοίτου τῆς **Ῥιζαρείου Σχολῆς** ἢ προλότου τῆς Θεολογικῆς ἡμῶν Σχολῆς.

2ης ἢ 3ης τῆς ἐκ τῶν ὁμοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν. Διὰ τοῦ αὐτοῦ δὲ νόμου αἱ κενούμεναι θέσεις ἱερέων εἰς χωρία ἢ πόλεις νὰ πληρῶνται διὰ μεταθέσεως ἡλλων ἱερέων ἐκ χωρίων ἢ πόλεων, εἰς τὰς ὁποίας περιστεύουσι τοιοῦτοι, ἐφόσον ὁ ἐν πρόκειται νὰ πληρωθῶσι διὰ χειροτονούντων κληρικῶν τῶν ἀνωτέρω προσόντων.

Εἰς τὴν λύσιν ταύτην εἰμὲθα ἠναγκασμένοι νὰ καταφύγωμεν μίαν ἡμέραν. Διότι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἱερέων μας πρέπει νὰ κανονισθῇ ἀνάλογος πρὸς τὸν πληθυσμὸν τοῦ ποιμανίου, διαιρουμένου κατ' ἐνορίας ὅπου τὸ δυνατόν εὐρυτέρας· ἐφόσον ὅμως πᾶς ἐκλείπων ἱερεὺς ἀντικαθίσταται ὑπὸ ἄλλου νεοχειροτονουμένου, ἡ ἱερατικὴ περίσσεια καὶ πληθώρα θὰ ἐξακολουθῇ νὰ ὑφίσταται, καὶ τὸ ἱερατικὸν ζήτημα παρ' ἡμῶν θὰ μὲν ἄλυστον, διότι πᾶν μέτρον περὶ προσόντων τῶν ἱερέων καὶ περὶ συντηρήσεως αὐτῶν θὰ ἦν ἀδύνατον. Τὸ πρῶτον, διότι θὰ ἦν ἀνάγκη νὰ χειροτονῶνται ἱερεῖς πολὺ περισσώτεροι ἀπὸ τοὺς δυναμένους νὰ ἔχωσι τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα· τὸ δεύτερον, διότι, ἐν τῇ πληθύνει ἱερέων, μισθοδοσία μὲν αὐτῶν εἶνε ἀκατόρθωτος, καὶ ὑπὸ τὸ κράτος δὲ σύστημα θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ μαστίζονται ἀπὸ ποικίλας στερήσεις, ἐπειδὴ ἐνορία δυναμένη νὰ συντηρήσῃ τρεῖς λόγου χάριν ἱερεῖς, δὲν δύνανται νὰ συντηρήσῃ, ὡς πρέπει, τέσσαρας, ἢ καὶ περισσώτερους τούτων.

Διὰ ταῦτα ἡ διὰ τῆς «Ἀναπλάσεως» προτεινομένη ἤδη λύσις εἶνε ὅχι ἀπλῶς ἡ καλύτερα, ἀλλὰ ἡ **μὲν**, ἐὰν ἀληθῶς σκεπτόμεθα περὶ διερῶσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν πραγμάτων. Ἐλείψεν ἱερεῖς εἰς χωρίον τι; Νὰ μετατεθῇ εἰς αὐτὸ εἰς ἐκ τῶν ὑπεραριθμῶν ἱερέων χωρίου ἄλλου ἢ πόλεως, ἐκ τῆς πλησιεστέρως κατὰ προτίμησιν, τῆς αὐτῆς δὲ ἐπισκοπῆς. Ἐλείψεν εἰς ἐνορίαν πόλεως ἱερεὺς καὶ εἶνε ἀνάγκη συμπληρώσεως τῆς κενωθείσης θέσεως; Νὰ μετατεθῇ εἰς αὐτὴν ὑπεράριθμος ἱερεὺς ἐξ ἄλλης ἐνορίας τῆς αὐτῆς πόλεως, καὶ ἐν ἀνάγκῃ ἐξ ἄλλης πόλεως, ἢ καὶ χωρίου τῆς αὐτῆς ἐπισκοπῆς. Ἀλλ' ἐλείψαν πλέον ὑπεράριθμοι ἱερεῖς ἐκ τινος ἐπισκοπῆς; Τότε, ἐν περιπτώσει κενώσεως ἱερατικῆς τινος θέσεως, ἐφόσον δὲν παροσιάζεται πρὸς χειροτονίαν ὑποψήφιος ἐκ τῶν φερόντων τὸ νόμιμα προσόντα, νὰ μετατεθῇ εἰς αὐτήν, τῇ ἐγκρίσει τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ἱερεὺς τις ἐκ τῶν ὑπεραριθμῶν εἰς ἐνορίαν τινὰ τῆς ἐγγυτέρως ἐπισκοπῆς, μόνον δ' ὅσον ἀπορᾷ τὸ πρόσωπον τοῦ μετατεθειμένου ἱερέως νὰ διεξάγῃται συνεννόησις μετὰ τοῦ ἐπισκόπου αὐτοῦ.

Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο, δύο τινὰ οὐσιώδη καὶ ἀπαραίτητα ἀσφαλιζόνται· ἐν, ὅτι ἕκαστον χωρίον καὶ ἐκάστη πόλις θὰ ἔχῃ τὸν κατὰ Νόμον ἀριθμὸν ἱερέων·

ἑτερον, ὅτι βαθυτέρως θὰ ἐκλείψουν οἱ ὑπεράριθμοι ἱερεῖς, καὶ θὰ εὐκολυνθῇ τὸ ἔργον τῆς χειροτονίας ἱερέων μόνον μὲ σπουδαῖα προσόντα, ὡς καὶ τὸ τῆς συντηρήσεως αὐτῶν.

Ἐννοῶ ἐν τούτοις, ὅτι τοιοῦτο νομοθετικὸν μέτρον δύνανται νὰ ἐπισύρῃ μίαν ἐπὶ κληρίαν Πόλιν; Ὅτι ἡ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον μεταθέσις ἱερέων θὰ ἀνέστη τὰς δυσκολίας τῆς συντηρήσεώς του. Διότι πιθανὸν νὰ μετατοπισθῇ, ἀπὸ τόπου, εἰς τὸν ὅπου εἶχεν οἰκίαν ἰδιότητά του ἢ κτήματα, εἰς τόπον ὅπου τίποτε δὲν ἔχει ἰδικόν του· καὶ ἀκόμη, διότι, ἐνῶ ἤδη ἦτο γνωστὸς εἰς τὴν ἐνορίαν του, ἐκτινάζετο ἐν μέσῳ νέου ποιμανίου, τοῦ ὅπου τὸ κούρευμα ἄγνοε.

Ἡ ἐνστάσις αὕτη δὲν εἶνε βεβαίως σοβαρά. Ἐν πρώτοις, εἰς τὰς μεταθέσεις αἱ προτιμήσεις οἱ σχετικῶς ἀκτῆμονες ἱερεῖς. Ἀλλὰ καὶ ὅταν αὗτοι ἐξαντληθῶν, ἡ ὑπὲρ τῶν ἀνιχνῶν τῆς Ἐκκλησίας μεταθέσις δὲν δύνανται νὰ κατακριθῇ διὰ τινὰ δυσκολίαν, εἰς τὴν ὅπου ἐνδεχόμενον ἢ καὶ πιθανὸν ἢ καὶ βεβαίον, ὅτι θὰ εὐρεθῇ ὁ μετατιθέμενος ἱερεὺς. Μήπως ὅλοι ζῶμεν εἰς τὸν τόπον μας; Τόσοι ἄλλοι, εἰς ἄλλα ὑποψήφιατα δημόσια, μετατιθέμενοι ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, πολλὰκις πρὸς θυσίαν πολλὴν τῶν οἰκονομικῶν των συμφερόντων. Διὰ τί λοιπὸν ὁ ἱερεὺς νὰ μὴ ὑποβληθῇ εἰς τὸ μέτρον τοῦτο, ὅχι πλέον πρὸς ἀπλὴν ἐκτέλεσιν νόμου ἢ ἀπλῆς θελήσεως ἀρχῆς προϊσταμένης, ἀλλὰ πρὸς ἐφαρμογὴν συστήματος ἀπολύτως ἀναγκαίου εἰς τὴν διόρθωσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως αὐτοῦ τούτου τοῦ κατωτέρου κλήρου; Ὅταν ἡ πατρίς καλῇ, ἐπὶ τοῦ βωμοῦ αὐτῆς προσφέρεται εἰς θυσίαν περιουσία, ζωὴ καὶ οἰκονομία. Καὶ ὅταν ἡ Ἐκκλησία ἀπαιτῇ, ἡ Ἐκκλησία, ἀνεὺ τῆς διαρρυθμίσεως τῆς ὁποίας τὰ πάντα θὰ μένωσι παρ' ἡμῶν ἄτακτα καὶ ἀρρυθμιστά, θὰ προβληθῇ ἡ κάποια δυσκολία τοῦ ἱερέως διὰ νὰ ματαιωθῇ μέτρον τόσον χρήσιμον καὶ τόσον ἀπαραίτητον καὶ χάριν τῆς περισσοτέρας βιωτικῆς τούτου εὐκολίας θὰ κριθῇ προτιμότερον νὰ πάσχῃ διαρκῶς ἡ Ἐκκλησία, εἰς τὴν ὅπου ὀφείλει ὁλοκληρὸν τὸν ἑαυτοῦ του, ἀκόμη καὶ ἂν ἐπρόκειτο ὁλοκληρὸς ὑπὲρ αὐτῆς νὰ θυσιάσθῃ; Ἐὰν τὸ ὀφίστασθαι θυσίας ἐν ἀνάγκῃ ἦν τι ἱερὸν δι' ὅλους μας, ἀλλὰ τὸ παραδειγμα τῆς θυσίας ἀρμόδιοι εἰς ἡμᾶς τοὺς κοσμικοὺς νὰ δίδωσιν εἶνε πρωτίστως οἱ λειτουργοὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου τόσον ζωτικὸν διὰ τὸ μέλλον τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ τοῦ Κράτους, δεχόμεθα τὴν ἐκφρασὶν τῆς γνώμης τῶν δυναμένων νὰ εἰπωσιν ἀξιόλογόν τι, καὶ αἱ στήλαι τῆς «Ἀναπλάσεως» εὐχαρίστως παρέχονται εἰς αὐτούς.

ὀλίγον διὰ τὴν εὐτυχίαν τῶν ἄλλων ; "Ὡ ! πόσον ἀλύτατος εἶμαι ! ἐμπρός ; ἀ συμβουλευόμεν τὴν μητέρα . . . αὐτὴ θὰ μὲ φωτίσῃ καὶ θὰ μὲ υποστηρίξῃ.

Δεκέμβριος 18 . . .

Ἡ μήτηρ μου δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὲ συμβουλευέσῃ ἄλλο παρὰ τὴν αὐτοπαρίησιν· ἄλλως ; θὰ ἀντέφρασκεν πρὸς ὅλας τῆς ζωῆς τῆς τὰς πράξεις. Ἐμπρός Ἰσοβέλλα ὀλίγη γυναικότητα.

Δεκέμβριος 18 . . .

Ἡ μεγάλη ἀπόφασις ἐλήφθη· ὑπέβλεψεν τὴν πρότασιν μου εἰς τὸν σύζυγόν μου, ὅστις μὲ ἐνηγκαλίσθη κλαίων καὶ μοι εἶπε· «Ποτέ, ποτέ δὲν θὰ ἐτόλμων νὰ σοὶ τὸ προτείνω ἐγώ ! ἐν τοῖτοις σκέφθητι, Ἰσοβέλλα, δὲν θὰ ὑποφέρῃς πάρα πολὺ ὅρα γι ; ἡ Ἑλεονώρα εἶνε εὐγε ἢ καὶ καλὴ ἀλλὰ . . . »

Τῷ ἔκλεισα τὸ στόμα καὶ τῷ ἀπεκρίθην· «Μὴ φοβῆσαι, δὲν θὰ ᾄμαι εὐαίσθητος, καὶ θὰ προσπαθῶσω ὥστε ἡ ἀδελφὴ σου νὰ εὐχαριστῇ ἐδῶ . . . θὰ τὴν κατακτίσω ἐντελῶς, θὰ ἴδῃς, ὅτι θὰ περάσωμεν πολὺ καλὰ μαζί.—Γνωρίζω τί δύνασαι νὰ κατορθώσῃς, ἀπήντησεν, ἀλλὰ . . . —Σιωπὴ εἰς τὰς τάξεις ! ἀνέκραξα γελῶσα . . . βάλῃ τῶρα τὸ ἐπαναφόρι σου καὶ ἐμπρός διὰ τὴν Ἑλεονώραν· καθ' ὅδον θὰ ὁμιλήσωμεν διὰ τὴν παρ' ἡμῖν ἐγκατάστασιν τῆς· θὰ τῇ δώσω τὸ ἐριθροῦν δωμάτιον καὶ τὴν μικρὰν οἴκουσαν, ἥτις συγκοινωνεῖ μετ' αὐτοῦ· οἱ υἱοὶ τῆς θὰ κατακλίνωνται εἰς τὸ σπουδαστήριον· θὰ μοὶ παραχωρήσῃς τὸ ἀνάκλιτρόν σου καὶ τὸ μικρὸν σου γραφεῖον διὰ τὸ δωμάτιον τῆς ἀδελφῆς σου, τὸ ὅποιον θὰ προσπαθῶσωμεν νὰ στελεχώμεν ὥστε τὸ δυνατόν καλῆτερον . . . "Α ! θὰ τοποθετήσω εἰς τὴν αἰθούσαν τῆς τὰς ὥρας ἐκείνας εἰκόνας, ἀς ἔχομεν ἀπὸ τὴν μητέρα σου . . . »

Ἐσφιγγε τὴν χεῖρά μου καὶ μὲ διέκρινε δι' ἐνὸς βλέμματος . . . Αὐτὸ τὸ βλέμμα τάνη στοργὴν περιέκλειεν, ὥστε μὲ ἀντήμειψεν ἐκ τῶν προτέρων καὶ μετὰ τόκου διὰ τὰς μελλούσας θυσίας μου.

Δεκέμβριος 18 . . .

Τὸ πᾶν ἐκανονίσθη, τὸ πᾶν συνεφωνήθη. Ὁ κ. Γρανζέρ ἐδέχθη τὰς ἀδελφικὰς προτάσεις μας μὲ ἐκφρασιν βαθύτατης εὐγνωμοσύνης· ἡ Ἑλεονώρα δὲν καὶ συνεκινήθη ἐπίσης πολὺ, ἐν τοῖτοις δὲν ἐφάνη καὶ τόσον εὐγενῆς, διότι κλαίονσα ἀνέκραξεν· «Ἐἶνε πολὺ σκληρόν νὰ χάσῃ κανεὶς τὰ πάντα καὶ νὰ ἀναγκάζεται νὰ ζῇ εἰς τὸν οἶκον τῶν ἄλλων . . . » Ὅχι εἰς τὸν οἶκον τῶν ἄλλων, ἀδελφὴ μου, ἀλλ' εἰς τὸν ἰδικόν σου οἶκον, καὶ περὶ τούτου ἐλπίζω νὰ πεισθῇς εἰς τὸ μέλλον· θὰ σχηματίσωμεν μίαν μόνην οἰκογένειαν, καὶ πολὺ συχνὰ θὰ λαμβάνω ἀνάγκην τῶν καλῶν συμβουλῶν σου διὰ τὴν οἰκίαν μου καὶ διὰ τὰ τέκνα μου. — «Θέλετε νὰ μοὶ ὑπενθυμῆσθε ὅτι εἶμαι μεγαλύτερά σας ; » μοὶ ἀπεκρίθη ἡ δυστυχὴς Ἑλεονώρα. Προσεπάθησα νὰ μειδιάσω καὶ τῇ εἶπον· «Ἡ ἡλικία, φιλάτη μου, τίποτε κοινὸν δὲν ἔχει μὲ ὅτι σὰς εἶπα».

Ὁ κ. Γρανζέρ διέκοψε τὸν θλιβερόν τούτων διάλογον· ὁ Ἰούλιος ἐχαμήλωσε τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἐδάγκασε τὰ χεῖλη . . . καὶ εὐτυχῶς ἠλλαξάν τὴν ὁμίλιαν.

Τανουάριος 18 . . .

Ὁ κ. Γρανζέρ ἀνεχώρησε σήμερον διὰ τὴν Πρωσίαν. Συγκινητικώτατοι ἦσαν οἱ πρὸς τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα του ἀποχωρητισμοὶ του· κατόπιν ἡ Ἑλεονώρα καὶ οἱ υἱοὶ τῆς ἐγκατεστάθησαν εἰς τὸν οἶκόν μας· ὁ μικρὸς μου Ροβέρτος εἶνε κατενθουσιασμένος, διότι ἔχει πλησίον του τοὺς ἐξαδέλφους του, οἱ ὅποιοι τὸν διδάσκουν διαφόρων εἰδῶν παιγνίδια. Ἀπ' ἐδῶ ἀκούω τοὺς θορυβώδεις γέλωτάς του, εἰς οὗς ἡ Ἀντωνέττα μου ἐξ ὅλης καρδίας ἀνταποκρίνεται. (Ἀκολουθεῖ).

ΤΟ ΕΝ ΠΥΡΓΩ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ "ΑΝΑΠΑΛΑΣΕΩΣ",

Τῇ Κυριακῇ, 3 Δεκεμβρίου, ὥρ. 5 1)2 μ. μ. δοθίσεται εὐεργετικὴ Καλλιτεχνικωτάτη φιλολογικὴ ἐσπερὶς ὑπὲρ τῆς Σχολῆς τῶν Ἀπέρων Παίδων, καθ' ἣν διάφοροι λόγιοι ἐνταῦθα, γυμνασιάρχαι, καθηγηταί, ἱατροί, δικηγόροι θὰ ὁμιλήσωσιν περὶ διαφόρων θεμάτων, χορὸς δὲ ἐκ τῶν μαθητῶν τῆς ἀνωτέρω Σχολῆς· θὰ ψάλλῃ διαφόρους καταλλήλους ὕμνους. — Ἐξόδος δραχμὴ μία.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ "ΑΝΑΠΑΛΑΣΕΩΣ",

64—ΟΔΟΣ ΑΔΡΙΑΝΟΥ—64

Θέλετε νὰ προσφέρητε εἰς τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους σας κατὰ τὸ προσεγγίζον Νέον ἔτος 1901 τὸ ὑψηλότερον καὶ ὠφελιμώτερον ἔργον ; Ἀγοράσατε τὸ Βύβαγιόν τοῦ «Μιχαήλου» ἐκδόσιν τῆς «Ἀναπαλάσεως» εἰς τὸ ἀρχαῖον κείμενον μὲ σύντομον ἐρμηνείαν καὶ προσευχὰς φέρον τὸ κύρος τῆς Ὁρθόδοξου Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Τιμᾶται δαδεμένον εἰς τὸ «Βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἀναπαλάσεως» διὰς Ἀδριανὸν ἀριθ. 64 δραχ. 1, εἰς δὲ τοὺς ἄλλους βιβλιοπώλας δραχ. 1,20· τὸ δὲ ἐπὶ ἐκλεκτοῦ χαρτοῦ καὶ χρυσόδετον δραχ. 3.

Οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀποσταίλατε δραχ. 1, 20 διὰ τὸ ἀπλοῦν ἢ δραχ. 3 διὰ τὸ χρυσόδετον καὶ θὰ λάβητε ταχέως καὶ ασφαλῶς ἀπὸ τῆς ἀπὸ ταχυδρομικῶν τελῶν τὸ Βύβαγιόν σας. Οἱ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πληρώνουσιν εἰς χρυσόν.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ 3 Δεκεμβρίου

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. ΙΗ'. 35—43

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἑφ. ε'. 10—17

ΟΙ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

Εἰς τὰς ΛΑΪΚΑΣ ΣΧΟΛΑΣ ΤΗΣ "ΑΝΑΠΑΛΑΣΕΩΣ",

Ἐν τῇ Δ' ἐν Ἀθήναις παρὰ τὴν Ἱ. Σύνοδον

Σαββάτῳ 2 Δεκεμβρίου ὥρ. 7—8 μ. μ.

Κυριακῇ 3 Δεκεμβρίου Ν. Ἀμβράζης 7—8 μ. μ.

Ἐν Πειραιεὶ

ἐν τῷ Ζαννεῖφ Ὁρφανοτροφείφ.

Σαββάτῳ 2 Δεκεμβρίου Χ. Ἰωαννίδης ὥρ. 7—8 μ. μ.

Κυριακῇ 3 Δεκεμβρίου Γ. Μανρῆς ὥρ. 3—4 μ. μ.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΑΡΙΣΤ. Ζ. ΔΙΑΛΗΞΕΑ

66—Ὁδὸς Ἀδριανοῦ—66